

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA
Kardoševa 2
9000 Murska Sobota

PREDLOG OBČINSKEGA DELNEGA NAČRTA
ZAŠČITE IN REŠEVANJA
ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA
VERZIJA 1.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	ZAME s.p.		_____
Odobril	POVELJNIK CIVILNE ZAŠČITE MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA		_____
Sprejel	ŽUPAN MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA		_____
Skrbnik	BOŽO BOHAR		_____

Številka: 842-0012/2024

Datum: 16.07.2024

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

KAZALO

1. UVOD	4
1.1 Vrsta in značilnosti nesreče	4
1.2 Definicija suše	4
1.2.1 Kmetijska suša	5
1.2.2 Hidrološka suša	6
1.3 Vodovodni sistemi v Mestni občini Murska Sobota	6
1.4 Ogroženost Mestne občine Murska Sobota zaradi suše	16
1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče	17
2. OBSEG NAČRTOVANJA	18
2.1. Temeljne ravni načrtovanja	18
3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	19
3.1. Temeljne podmene načrta.....	19
3.2 Koncept odziva ob veliki suši.....	19
3.3 Uporaba načrta.....	22
4.1. Opazovanje in obveščanje	23
4.2 Sprejem in posredovanje podatkov o pomanjkanju pitne vode	24
4.3 Obveščanje pristojnih organov in služb.....	24
4.5 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju	26
5. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI.....	27
5.1. Ukrepi	27
5.1.1. Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi.....	27
5.1.2 Preventivni ukrepi	27
5.1.3 Prevozi pitne vode do uporabnikov	28
5.1.4 Pregled prioritete oskrbe s pitno vodo	28
5.2. Naloge zaščite in reševanja.....	29
5.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč	29
5.2.3 Prva veterinarska pomoč.....	30
5.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim	30
6. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	31
6.1 Obveščanje o pomanjkanju pitne vode	31
6.2 Navodila prebivalcem	31
6.3 Usposabljanje prebivalcev	32
6.4 Spremljanje razmer na prizadetem območju.....	32

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

7. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	33
7.1 Pomen pojmov	33
7.2 Razlaga okrajšav	33
8. PRILOGE IN DODATKI.....	35
8.1 Priloge.....	35
8.2 Posebne priloge.....	35
8.3 Splošni dodatki	35

1. UVOD

Občinski delni načrt zaščite in reševanja zaradi suše v Mestni občini Murska Sobota je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10, 21/18 – ZNOrg in 117/22), v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Občinsko oceno ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v Mestni občini Murska Sobota (842-0004/2022), splošno zakonodajo in izvedbenimi predpisi.

Pri izdelavi načrta smo upoštevali razmere, pogoje, značilnosti in lego prostora Mestne občine Murska Sobota. Izdelava načrta temelji na zbranih podatkih iz preteklih let, nastalega stanja podatkov pridobljenih od lokalne skupnosti, upravljalcev vodovodnega omrežja in strokovnih služb.

V načrtu se predvideva ukrepanje v primeru suše, ki prizadene področje enega ali več območij Mestne občine Murska Sobota.

Cilj izdelave načrta je preučiti in ublažiti posledice nesreče – ob pomanjkanju pitne vode za varnejšo in kakovostno življenje ljudi in preprečiti ali ublažiti gospodarsko škodo.

1.1 Vrsta in značilnosti nesreče

Suša je naraven pojav z izrazito počasnim razvojem, izhaja pa iz primanjkljaja količine padavin v določenem časovnem obdobju. Kaže se kot pomanjkanje vode za različne aktivnosti, skupine oziroma okoljske sektorje.

Prvi in najpomembnejši sektor, ki nosi posledice pojava suše, je kmetijstvo. V Sloveniji sega spomin na večje suše in z njimi povezana pomanjkanja daleč v pretekla stoletja; vendar pa je sistematično kvantitativno zbiranje podatkov o škodah precej krajše (Agrometeorološki portal Slovenije 2021¹).

1.2 Definicija suše

Suša zaradi svoje kompleksnosti nima splošno sprejete definicije. Prvi med vzroki v zmedu pri snovanju objektivne definicije je različno pojmovanje suše med strokovnjaki, glede na njihovo strokovno področje (meteorologija, hidrologija, vodni viri, ekonomija, kmetijstvo itd.) Druga težava je močna povezanost definicije suše z zemljepisnimi, hidrološkimi, geološkimi, zgodovinskimi in kulturnimi značilnostmi določenega kraja. Kot tretje pa je potrebno omeniti težavno spreminjanje sedanjega izrazoslovja v skladu s spoznanji in priporočili sodobnih raziskav.

¹Agrometeorološki portal Slovenije
<http://agromet.mko.gov.si/index.asp?ID=Susa/default.asp>

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Naravni in človeški sistemi so praviloma prilagojeni razpoložljivim vodnim virom in njihovi prostorski in časovni razporeditvi. Pomanjkanje vode doseže mejo sušnosti, ko se že poznajo vplivi na sicer prilagojene življenjske procese in ko se pojavi občutnejša škoda. Velikost in trajanje škodljivega negativnega odstopanja razpoložljivosti vode je odvisna od sovpadanja s procesi v tistem obdobju, obdobja v letu in geografske lege. Vse te različne spremenljivke onemogočajo natančno določitev definicije suše.

Glede na dolžino trajanja obdobja brez padavin lahko pri suši v splošnem ovrednotimo tri prevladujoče vidike:

- **meteorološki vidik**, ki ga opisujemo kot podaljšano obdobje s pomanjkanjem padavin in ga pogosto opredelimo kot zmanjšanje števila dni s padavinami v primerjavi z (»normalnim«) referenčnim obdobjem;
- **hidrološki vidik**, ki ga opisujemo kot zmanjšanje količine vode v rekah, jezerih in znižanje gladine podzemne vode;
- **kmetijski vidik**, ki predstavlja nezadostno količino vode v tleh, ki jo kmetijske rastline potrebujejo za normalen razvoj. Kadar nastopi v času intenzivne rasti in razvoja kmetijskih rastlin, je pridelek zmanjšan ali celo popolnoma uničen (Ocena tveganja za sušo, 2015²).

1.2.1 Kmetijska suša

Kmetijska suša v prvi vrsti pomeni težave z izsušenimi tlemi in posledično sušni stres kmetijskih rastlin. Za detekcijo te vrste suše je torej najprimernejši indikator, ki meri stopnjo izsušenosti tal. V praksi se kot indikator uporablja tako imenovana **površinska vodna bilanca** (tudi **meteorološka vodna bilanca**), torej razlika med količino padavin v določenem obdobju, in potencialno izgubo vode iz površja zaradi izhlapevanja in dihanja rastlin – potencialno evapotranspiracijo.

Z meteorološko vodno bilanco se na dokaj enostaven način, pa vendar objektivno, določa sušno obdobje in je primerna osnova za prvo oceno pojava kmetijske suše. Ključna je razporeditev padavin in tudi razmerje med količino padavin in količino izhlapele vode.

Kot merilo za jakost kmetijske suše je torej privzet **maksimalni primanjkljaj v površinski vodni bilanci v 60-dnevnem obdobju, ki se izračuna kot razlika med vsoto količine padavin in vsoto izgube vode iz površine zaradi evapotranspiracije v tekočem 60-dnevnem obdobju. V vsakem letu se določi 60-dnevno obdobje, v katerem tovrstni primanjkljaj doseže maksimalno vrednost.**

² Ocena tveganja za sušo. Dostopno prek: https://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/agromet/OT/Ocena_tveganja_Susa_DOPOLNJENA_PS.pdf

1.2.2 Hidrološka suša

Hidrološka suša, ki običajno nastopi za meteorološko in kmetijsko sušo, se manifestira v nizkih pretokih in presušitvah rek ter upadu višine podtalnice. Odvisnost pojava hidrološke suše je predvsem odvisna od hidrološkega režima posameznih vodotokov; v splošnem velja, da so večji vodotoki povezani z daljšim obdobjem (približno pol leta, pri izrazito snežnem režimu tudi več kot pol leta) akumulacijske dobe (Suša in vodna direktiva, 2015³).

1.3 Vodovodni sistemi v Mestni občini Murska Sobota

Javno podjetje VODOVOD SISTEMA B d.o.o. je v skladu z Odlokom o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Murska Sobota (Uradni list Republike Slovenije, št. 39/2015) izvajalec javno gospodarske službe oskrbe s pitno vodo. Drugi predpisi, ki določajo izvajanje javne službe oskrbe s pitno vodo so: Zakon o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93), Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20), Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20), Pravilnik o oskrbi s pitno vodo (Uradni list RS, št. 35/06, 41/08, 28/11 in 88/12), Pravilnik o pitni vodi (Uradni list RS št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17), Tehnični pravilnik na Vodovodu sistema B (Uradni list RS, št. 14/2018) (Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025).

Sedež podjetja je na naslovu: Kopališka ulica 2, 9000 Murska Sobota. Dejavnosti podjetja v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07, 17/08) so:

Glavna registrirana dejavnost javnega podjetja je:

- Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode

Ostale registrirane dejavnosti so:

- Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za tekočine in pline
- Gradnja vodnih objektov
- Gradnja drugih objektov nizke gradnje
- Inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav
- Drugo inštaliranje pri gradnjah
- Druga specializirana gradbena dela
- Arhitekturno projektiranje

³ Suša in vodna direktiva. 2015. Dostopno prek: http://www.gwp.org/globalassets/global/gwp-cee_files/idmp-cee/idmp-guidelines-slovenian-web-big.pdf

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

- Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje
- Tehnično preizkušanje in analiziranje
- Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije
- Drugje nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti (Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025⁴).

Javno podjetje VODOVOD SISTEMA B d.o.o. upravlja z vodovodnimi sistemi na območju 12 občin in sicer: Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske toplice, **Murska Sobota**, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina in oskrbuje skupaj kar 46.844 prebivalcev.

Vodna zajetja s katerimi upravlja upravljavec (2020) so na lokacijah Krog, Fazanerija, Črnske Meje, Hraščice, Dokležovje, Maričeva, Graba, Domanjševci, Čepinci, Hodoš. Vsa naselja v Mestni občini Murska Sobota so oskrbovana s pitno vodo iz treh vodnih zajetij (Krog, Črnske meje in Fazanerija) (Občinski prostorski načrt, 2016). Na vodnih virih Črnske meje in Krog se izvaja dezinfekcija surove vode s plinskim klorom, na vodnem viru Fazanerija z natrijevim hipokloritom (Vodovod SISTEMA B. si, 2022⁵).

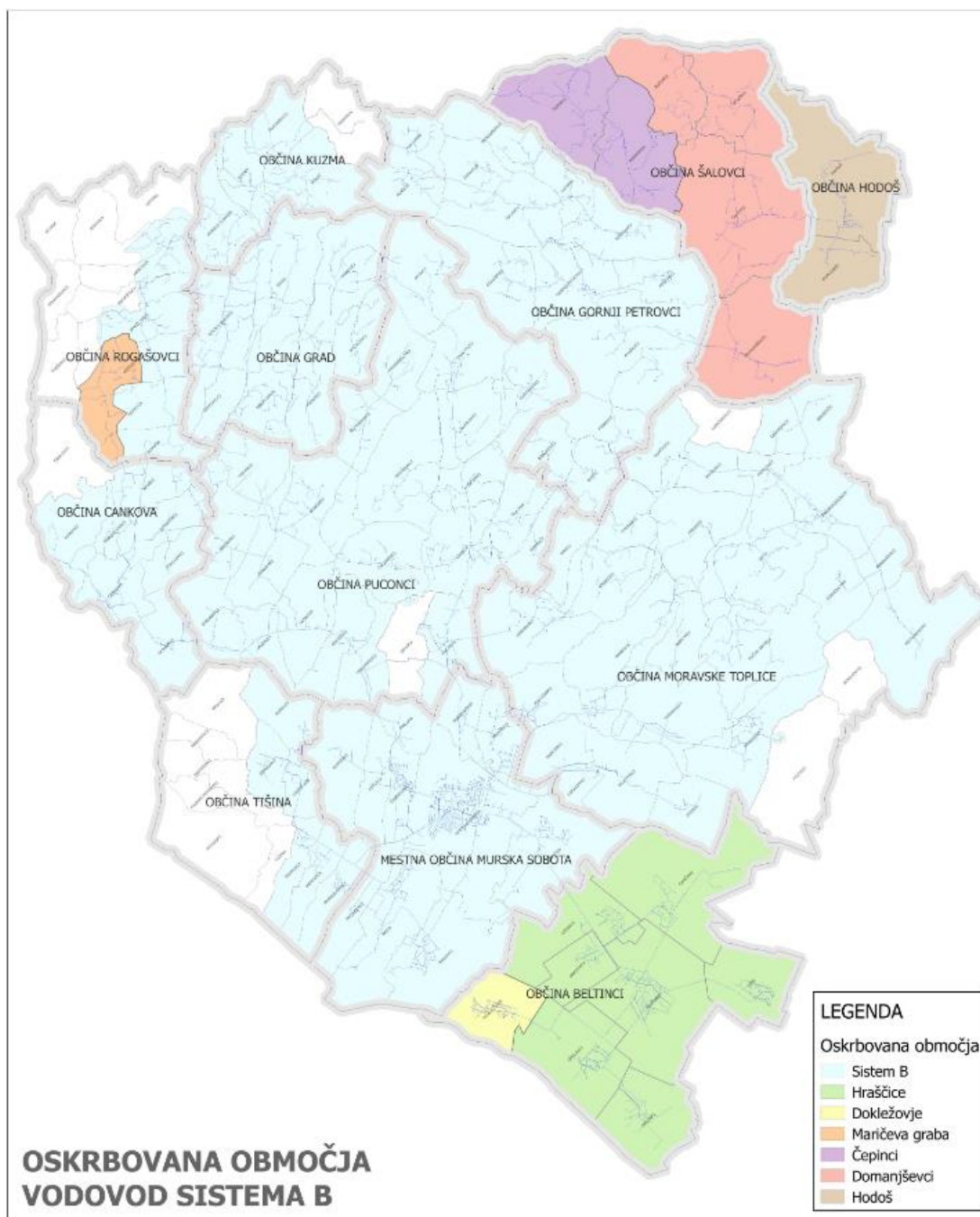
Način izvajanja javne službe oskrbe s pitno vodo je opredeljen v Odloku o načinu opravljanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Mestni občini Murska Sobota (Uradni list RS, št. 86/2021).

⁴ Vodovod sistema B. 2022. Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025.

⁵ Vodovod sistema B. 2022. Dostopno prek: <https://vodovod-b.si/>

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

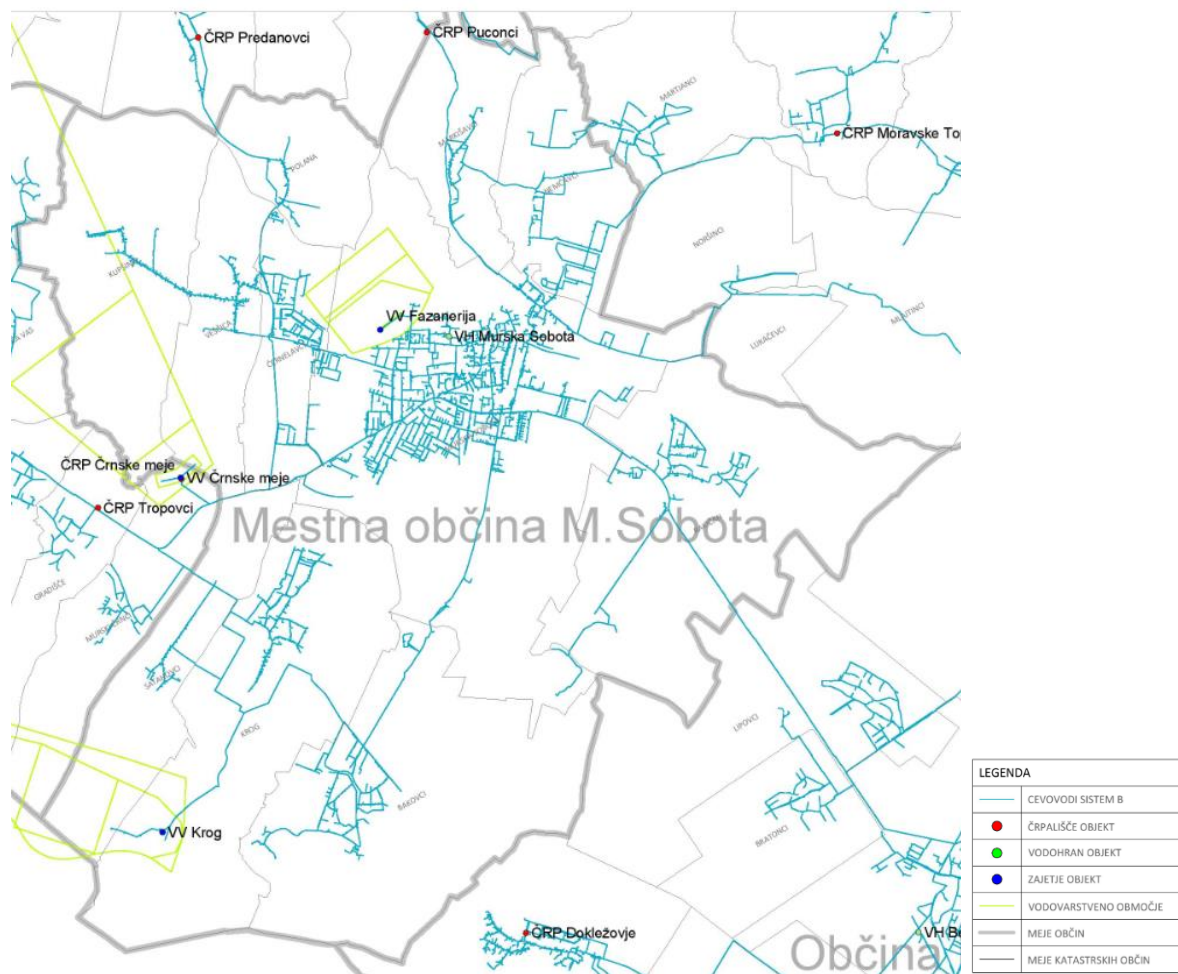
Slika 1: Oskrbovana območja VODOVOD SISTEMA B

Vir: Vodovod SISTEMA B, 2022.

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Slika 2: Vodovod SISTEMA B-objekti

Vir: Vodovod SISTEMA B, 2022.

Tabela 1: Območje izvajanja javnega vodovoda v letu 2020

OBČINA	MID OBČI NE	IME NASELJA	MID NASELJ A	ŠTEVILO PREBIVALCE V	ŠTEVILO UPORABNIKO V
MURSKA SOBOTA	110271 48	BAKOVCI	10115523	1501	1424
MURSKA SOBOTA	110271 48	ČERNELAVC I	10115698	1302	1273
MURSKA SOBOTA	110271 48	KROG	10116082	1184	1166
MURSKA SOBOTA	110271 48	KUPŠINCI	10116147	380	365
MURSKA SOBOTA	110271 48	MARKIŠAVC I	10116244	210	191

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

MURSKA SOBOTA	110271 48	MURSKA SOBOTA	10116368	11167	10977
MURSKA SOBOTA	110271 48	NEMČAVCI	10116392	259	248
MURSKA SOBOTA	110271 48	POLANA	10116511	194	192
MURSKA SOBOTA	110271 48	PUŠČA	19466779	538	474
MURSKA SOBOTA	110271 48	RAKIČAN	10116627	1361	1320
MURSKA SOBOTA	110271 48	SATAHOVCI	10116678	299	291
MURSKA SOBOTA	110271 48	VEŠČICA	10116937	419	414

Tabela 2: Vodovodni sistemi v MOMS po naseljih

OBČINA	MID OBČINE	IME NASELJA	MID NASELJA	VODOVODNI SISTEM	ID VODOVODNEGA SISTEMA
MURSKA SOBOTA	11027148	BAKOVCI	10115523	SISTEM B	1862
MURSKA SOBOTA	11027148	ČERNELAVCI	10115698	SISTEM B	1862
MURSKA SOBOTA	11027148	KROG	10116082	SISTEM B	1862
MURSKA SOBOTA	11027148	KUPŠINCI	10116147	SISTEM B	1862
MURSKA SOBOTA	11027148	MARKIŠAVCI	10116244	SISTEM B	1862

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

MURSK A SOBOTA	1102714 8	MURSKA SOBOTA	10116368	SISTEM B	1862
MURSK A SOBOTA	1102714 8	NEMČAVCI	10116392	SISTEM B	1862
MURSK A SOBOTA	1102714 8	POLANA	10116511	SISTEM B	1862
MURSK A SOBOTA	1102714 8	PUŠČA	19466779	SISTEM B	1862
MURSK A SOBOTA	1102714 8	RAKIČAN	10116627	SISTEM B	1862
MURSK A SOBOTA	1102714 8	SATAHOVCI	10116678	SISTEM B	1862
MURSK A SOBOTA	1102714 8	VEŠČICA	10116937	SISTEM B	1862

Tabela 3: Dolžina vodovodnega omrežja vključno s priključki

OBČINA	DOLŽINA (m) 2020	DOLŽINA (m) 2019	DOLŽINA (m) 2018	DOLŽINA (m) 2017
MURSKA SOBOTA	207.977	203.740	159.102	155.479

Vir: Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025.

Skupna dolžina vseh cevovodov v letu 2020 in 2019 je precej večja kot leta poprej, kot posledica:

- dopolnjevanja katastra z manjkajočimi cevovodi (stari, že zgrajeni, kateri niso še bili vneseni v kataster),
- popolne pretvorbe operativnega katastra (popolno atributiranje vseh vodovodnih cevi) in pretvorba vseh linij v shape format leta 2019, ki omogoča enostaven programski izračun dolžin vseh linij po posameznih občinah z metodo preseka poligonov (Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025).

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Tabela 4: Dolžina vodovodnega omrežja vključno brez priključkov⁶

OBČINA	DOLŽINA (m) 2020	DOLŽINA (m) 2019	DOLŽINA (m) 2018	DOLŽINA (m) 2017
MURSKA SOBOTA	167.586	163.655	157.064	153.540

Vir: Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025.

HIDRANTI – SISTEM B⁷

Hidranti so del hidrantnega omrežja, ki v osnovi služi zagotavljanju požarne varnosti. Voda iz hidranta se sme uporabiti brez soglasja izvajalca gospodarske javne službe (GJS) le za gašenje požarov ter za izvajanje drugih nalog zaščite, reševanja in pomoči oz. zaščitnih ukrepov ob naravnih in drugih elementarnih nesrečah.

V Mestni občini Murska Sobota imamo 669 hidrantov, ki so del javnega vodovodnega sistema. Večina hidrantov je podzemnih (363), 244 pa jih je nadzemnih, 62 pa je PHT. Za uporabnike so najbolj zanimivi nadzemni hidranti, ki za marsikoga pogosto predstavljajo priložnost za nedovoljen odvzem vode iz javnega vodovoda. Poleg dejstva, da gre za neevidentiran odvzem vode, je potrebno poudariti, da lahko takšna uporaba vode povzroči na sistemu hidravlične udare, ki so pogosto vzrok nastanka okvar na najbolj kritičnih točkah vodovoda, kar dodatno vodi k večjim vodnim izgubam. V obrobjih mest, kjer imamo manjše vodohrane, pa lahko nedovoljen odvzem vode iz hidranta povzroči porušitev celotnega sistema, zaradi česar lahko nastanejo tudi motnje oskrbe s pitno vodo tamkajšnjih uporabnikov.

Tabela 5: Hidranti v MOMS

OBČINA	NH (nadzemni hidrant)	PH (podzemni hidrant)	PHT	SKUPNA VSOTA
MURSKA SOBOTA	244	363	62	669

Vir: Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025.

VODOHRANI – SISTEM B

Za akumulacijo vode na omrežju, pokrivanje konic porabe in požarno rezervo je na omrežju izgrajenih 26 vodohranov v sklopu Vodovod sistema B. V MOMS je stolpni vodohran Murska Sobota, ki je 34 m visok vodni stolp s kapaciteto 600 m³.

⁶ Dolžina cevi brez priključkov zajema cevi katerih premer je večji kot fi 32. Odstranjeni so tudi cevovodi ki nimajo znanega premera.

⁷ Podatki niso aktualizirani, saj v občini pregled hidrantov v letu 2020, 2021 ni bil izveden.

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Tabela 6: Vodohran Murska Sobota

OSKRBOVALNO OBMOČJE	VODOHRAN	LOKACIJA-OBČINA	TIP	KAPACITETA (m3)
SISTEM B	MURSKA SOBOTA	MURSKA SOBOTA	Stolpni	600

ZAJETJA ZA PITNO VODO – VODNI VIRI

Vodna zajetja so za MOMS na lokacijah Krog, Fazanerija, Črnske meje.

Tabela 7: Vodna zajetja

OSKRBOVALNO OBMOČJE	VODNI VIR	OBČINA	KAPACITETA (l/s)	PREDPRIPRAVA VODE	STOPNJA MINERALIZACIJE
SISTEM B	Fażanerija	Murska Sobota	45	/	Srednje trda
SISTEM B	Krog	Murska Sobota	100	/	Srednje trda

VODNI VIR KROG

Novjšje in najbolj zmogljivo vodno zajetje. Njegova trenutna kapaciteta je 100 l/s. Sestavljajo ga glavni vodnjak V1 kapacitete 40 l/s in trije vodnjaki V2, V3 in V4 kapacitete 15-20 l/s. Glavni vodnjak je bil v letu 2015 rekonstruiran. Vodni vir se nahaja v poplavnem območju reke Mure, zato je v njegovi neposredni bližini manj njiv.

Pitna voda je skladna s Pravilnikom o pitni vodi (poglavje 2.11.Kakovost in zdravstvena ustreznost pitne vode za leto 2020). V obdobju 2015-2020 so se pojavljali nitrati (NO₃: 5,3-20 mg/l).

Priprava vode se ne izvaja, razen dezinfekcije s plinskim klorom. Vodni vir ogrožajo:

- kmetijska dejavnost,
- opuščene gramoznice, v katere se nenadzorovano odlagajo smeti, v času poplav obstaja nevarnost nenadzorovane infiltracije poplavnih voda v podtalje,
- odlaganje smeti; kljub temu, da so se v zadnjih dveh letih postavile rampe pred vhodi v gozd, kar je sicer izboljšalo stanje, vendar ne v celoti,
- predvidene hidroelektrarne na Muri, ki bi povzročile spremembo (znižanje) nivoja podtalnice.

V skladu z idejno zasnovo širitve VV Krog je potrebno poudariti nujnost sanacije celotnega območja, ki je sedaj močno degradirano in predstavlja potencialno nevarnost polucije. Na obravnavanem območju je namreč več opuščeni gramoznic, ponekod se vanje odlagajo razni

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

odpadki, kar je opaziti vsako leto v okviru čistilnih akcij. Celotno območje je potrebno očistiti, zasuti oz. izravnati ter zaščititi z glinenim tamponom. Obstoječe poti se morajo ukiniti oz. prestaviti ob rob območja, celotno območje vodnega zajetja pa se ogradi.

VODNI VIR ČRNSKE MEJE

Ima en centralni vodnjak s črpalno kapaciteto cca 60 l/s, v katerega se po dveh nategah s pomočjo podtlaka steka voda iz 10 pomožnih vodnjakov. Leži ob glavni cesti 4 km pred Mursko Soboto, sredi kmetijskih površin, kar predstavlja zelo obremenilen faktor za vnašanje polutantov.

Pitna voda je skladna s Pravilnikom o pitni vodi (poglavje 2.11. Kakovost in zdravstvena ustreznost pitne vode za leto 2020). V obdobju 2015-2020 so se pojavljali nitrati ter deloma pesticidi (NO₃: 31-49 mg/l, Metolaklor ESA: 0,02-0,059 µg/l; Metolaklor OXA: < 0,02 µg/l). Priprava vode se ne izvaja, razen dezinfekcije s plinskim klorom.

V stavbi zajetja se nahaja centralni nadzorni sistem (CNS) za avtomatsko nadziranje in upravljanje vseh funkcij delovanja vodovodnega sistema. Na lokaciji vodnega vira se nahaja tudi skladišče rezervnih delov za popravila in vzdrževanje cevovodov. Glavni vodnjak je bil v letu 2015 rekonstruiran.

Vodni vir ogrožajo:

- kmetijska dejavnost,
- opuščena gramoznica na severni strani v katere se nenadzorovano odlagajo smeti,
- skladišče rezervnih delov,
- odlaganje smeti ob dovozni cesti.

Za trajno in zanesljivo vodooskrbo je potrebno v prihodnosti na lokaciji predvideti vodarno za eliminacijo pesticidov in nitratov.

VODNI VIR FAZANERIJA

Vodni vir obratuje od leta 1982. Nahaja se na robu mesta Murska Sobota, v parku Fazanerija. Njegova skupna kapaciteta znaša 45 l/s.

Sestavljajo ga trije ločeni vodnjaki V1, V2, V3, vsak kapacitete 15 l/s. Vsi vodnjaki so izvedeni kot vkopani vodnjaki zacevljeni z cevmi DN 600 z mostičnim filtrom, globine 10-13 m. Na vsakem vodnjaku je izveden podzemni jašek BC Ø 1,0 m globine 1,5 m. Vsak vodnjak je ograjen z ograjo višine 2,4 m.

Ob dovozu do vodnjakov se nahaja kontejner tlorisnih dimenzij 2,2x6,0 m v katerem je nameščena vsa krmilna elektro inštalacija.

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Pitna voda je skladna s Pravilnikom o pitni vodi (poglavje 2.11.Kakovost in zdravstvena ustreznost pitne vode za leto 2020). V obdobju 2015-2020 so se pojavljali nitrati ter pesticidi (NO₃: 3,5-14 mg/l, Metolaklor ESA: 0,13-0,62 µg/l; Metolaklor OXA: 0,063-0,38 µg/l). Priprava vode se ne izvaja, razen dezinfekcije z natrijevim hipokloritom.

Vodni vir ogrožajo:

- kmetijska dejavnost,
- nogometni štadion Fazanerija, teniška igrišča, parkirišča, pomožna igrišča,
- kanalizacijski kolektor Černelavci - Murska Sobota (Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025).

Mestni svet Mestne občine Murska Sobota je tako zaradi navedenega ogrožanja, kakor tudi bodočega razvoja mesta, na 19. redni seji, dne 1.7.2021, sprejel sklep, da se prične z aktivnostmi za iskanje in določitev novih virov pitne vode, ki bodo v prihodnje nadomestili vodni vir Fazanerije.

VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE JAVNE INFRASTRUKTURE TER KONTROLA IN VZDRŽEVANJE

Javno podjetje VODODVOD SISTEMA B d.o.o prav tako skrbi za vzdrževanje vodovodnega omrežja in objektov ter za kontrolo in vzdrževanje na vodovarstvenih območjih (tukaj spada tudi zagotavljanje zdravstvene ustreznosti pitne vode).

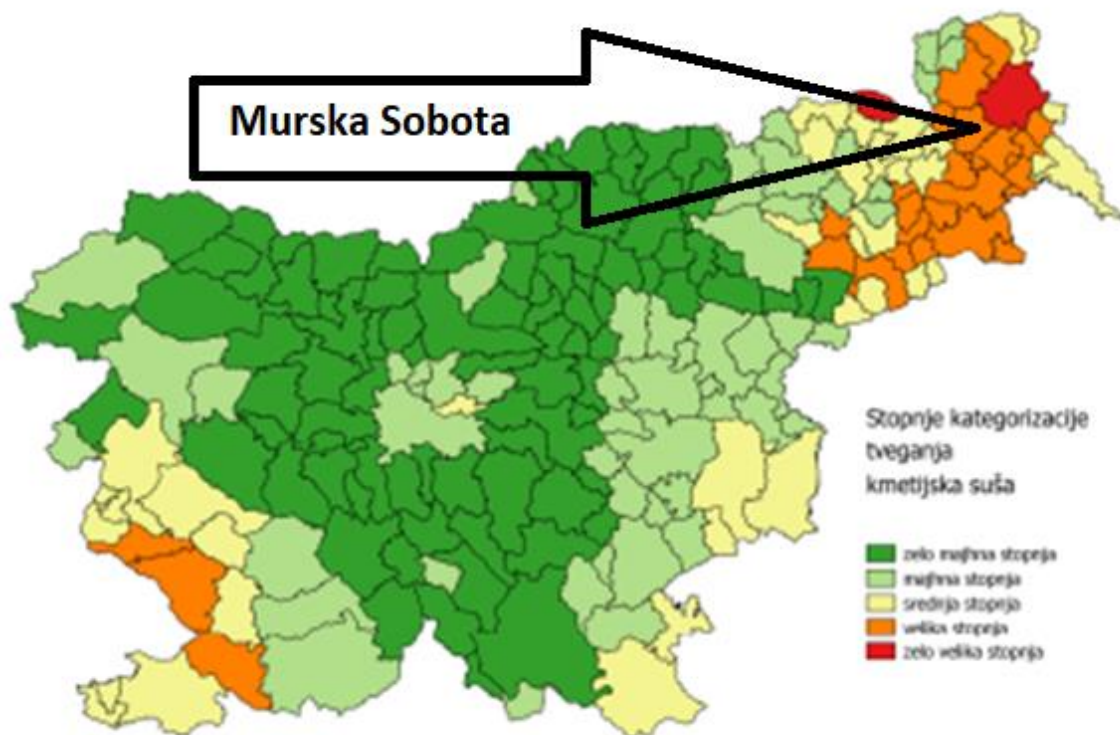
OBVEŠČANJE UPORABNIKOV JAVNE SLUŽBE

Skladno z določili Pravilnika o pitni vodi je upravljavec vodovodnega sistema dolžan obveščati porabnike o kvaliteti pitne vode in o morebitnih odstopanjih (neskladnostih) od predpisanih mejnih vrednosti ter sprejeti potrebne ukrepe za odpravo neskladnosti in zmanjšanje tveganja za zdravje ljudi (Program oskrbe s pitno vodo za obdobje 2022-2025, Vodovod sistema B, 2018⁸).

⁸ Vodovod sistema B. 2018. - Načrt zaščite in reševanja – Oskrba prebivalcev s pitno vodo v primeru izrednih razmer na oskrbovalnih območjih, ki so v upravljanju javnega podjetja Vodovod sistema B.

1.4 Ogroženost Mestne občine Murska Sobota zaradi suše

Slika 3: Kategorizacija tveganja pojava suše po občinah, narejena na podlagi meteoroloških podatkov, podatkov o tleh ter podatkov o škodah zaradi suše v obdobju 2007 – 2013

Vir: Ocena tveganja zaradi suše.2015

Za Mestno občino Murska Sobota vidimo, da se nahaja v veliki stopnji tveganja kmetijske suše.

Glede na pretekle izkušnje s sušo le-ta povzroča največ škode v kmetijstvu. Kmetijska suša v prvi vrsti pomeni težave z izsušenimi tlemi in posledično sušni stres kmetijskih rastlin. V praksi se kot indikator uporablja tako imenovana **površinska vodna bilanca** (tudi **meteorološka vodna bilanca**), torej razlika med količino padavin v določenem obdobju, in potencialno izgubo vode iz površja zaradi izhlapevanja in dihanja rastlin – potencialno evapotranspiracijo. Z meteorološko vodno bilanco na dokaj enostaven način, pa vendar objektivno, določamo sušno obdobje in je primerna osnova za prvo oceno pojava kmetijske suše. Ključna je razporeditev padavin in tudi razmerje med količino padavin in količino izhlapele vode. Če za obdobje uporabimo standardno vegetacijsko obdobje (1. april do 30. september), nam na najbolj enostaven način ponazori razmerje med padavinami in izhlapelo vodo v vegetacijski sezoni. Meteorološka vodna bilanca ocenjuje količine neto dotoka ali odtoka vode na površini tal na določenem območju v določenem časovnem obdobju. S kumulativno vodno bilanco v izbranem vegetacijskem obdobju lahko ugotovljamo začetek, potek in konec kmetijske suše na različnih

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

lokacijah (Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Murska Sobota, 2022).

1.5 Verjetnost nastanka verižne nesreče

S predpostavko, da bo prišlo do pomanjkanja pitne vode se bodo posledice pokazale predvsem s tem, da bo prišlo do:

- ogrožanja zdravja ljudi in živali;
- gospodarske škode;
- povečane požarne ogroženosti in
- vzrokov za nastanek novih vrst nesreč.

P-100	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P-101	Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Murska Sobota

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1. Temeljne ravni načrtovanja

Temeljni načrt Mestne občine Murska Sobota je izdelan je za ukrepanje, delo in obvladovanje posledic, ki jih povzroči hudo pomanjkanje pitne vode v Mestni občini na osnovi ocene ogroženosti. Z načrtom vodooskrbe v primeru pomanjkanja pitne vode v Mestni občini Murska Sobota se načrtujejo ukrepi in aktivnosti za zaščito, reševanje in pomoč, ter zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, ki so v pristojnosti Mestne občine Murska Sobota. Načrt vodooskrbe, v primeru pomanjkanja pitne vode, se začne izvajati s svojimi silami in sredstvi ali s silami in sredstvi sosednjih občin oziroma regije, če sama ne zmore obvladovati nastalega stanja.

2.2. Načela zaščite, reševanja in pomoči

- **Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev:** Pri zaščiti, reševanju in nudenju pomoči prizadetim, je Mestna občina Murska Sobota dolžna uporabiti najprej svoje sile in sredstva, nato zaprosi za pomoč sosednje občine in le če te ne zadoščajo niti ni zadostno vključevanje sil in sredstev sosednjih občin, se vključi v pomoč in reševanje regija in država.
- **Načelo pravice do varstva ob nesreči:** Po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Tudi pri teh nesrečah ima reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi ukrepi.
- **Načelo pomoči:** Ob nesreči je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Vsaka pomoč je načeloma brezplačna.
- **Načelo humanosti:** Vse dejavnosti ZRP so človekoljubne narave.
- **Načelo preventive.** Mestna občina Murska Sobota v okviru svojih pristojnosti izvaja ukrepe, ki zmanjšujejo posledice, aktivnosti s katerimi spremlja stanje na ogroženem območju.
- **Načelo javnosti:** Mestna občina Murska Sobota je dolžna, da v okviru svojih pristojnosti seznanja prebivalce z nevarnostjo in z ukrepi, ki so predvideni za preprečevanje in odpravljanje posledic nesreč.
- **Načelo hitre intervencije:** Da bi preprečili ali vsaj ublažili posledice nesreče, je treba ukrepati hitro in učinkovito. Zato morajo biti sile za ZRP organizirane, opremljene in usposobljene tako, da se lahko odzovejo v najkrajšem času.
- **Načelo odgovornosti.** Vsaka fizična in pravna oseba je v skladu z zakonom odgovorna za izvajanje ukrepov varstva pred požari.

3. KONCEPT ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

3.1. Temeljne podmene načrta

Občinski delni načrt zaščite in reševanja zaradi suše se uporabi takoj, ko je treba reševati ali zaščititi življenja ali imetje prizadetih na območju Mestne občine Murska Sobota.

S tem načrtom se urejajo le ukrepi in dejavnosti za ZRP ter zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje na prizadetih območjih.

Temeljne predpostavke občinskega delnega načrta zaščite in reševanja zaradi suše so:

- Občinski delni načrt zaradi suše se aktivira, ko se zaradi posledic suše vključijo v izvajanje zaščite, reševanja in pomoči občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč.
- Občinski delni načrt zaradi suše je izdelan za dogodek, ki je večjega obsega. Načrt se začne izvajati glede na razmere na posameznem območju in glede na zmožnost ukrepanja lokalne skupnosti. Če lokalni viri ne zadoščajo za učinkovito izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči, se lahko uporabijo potrebne sile in sredstva sosednjih občin.
- Za preprečevanje in zmanjšanje škode zaradi velike suše ter za zaščito prebivalstva je nujno tako v Mestni občini Murska Sobota kot v posameznih organizacijah in državnih organih pravočasno opozarjanje na nevarnost nastanka velike suše. Na podlagi obvestil in opozoril lahko ljudje in skupnosti pravočasno izvedejo učinkovite preventivne ukrepe in se pripravijo tudi na možne posledice.

3.2 Koncept odziva ob veliki suši

Pomanjkanje pitne vode lahko prizadene večji del Mestne občine ali samo njene posamezne dele. Štab CZ Mestne občine Murska Sobota se vključi v delo, ko javne službe ali lokalne skupnosti same ne zmorejo več zagotavljati zadostne pomoči. Ugotovitev o pomanjkanju pitne vode izda upravljalec sistema (Vodovod sistema B d.o.o.), ali pristojne zdravstvene ustanove, inšpektorat (v primeru, ko gre za onesnaženo vodo), občine ali posamezni občani. Nastane lahko zaradi dolgotrajne suše ali onesnaženja vode, okvare napeljav in sicer kot:

Obvladljivi dogodki:

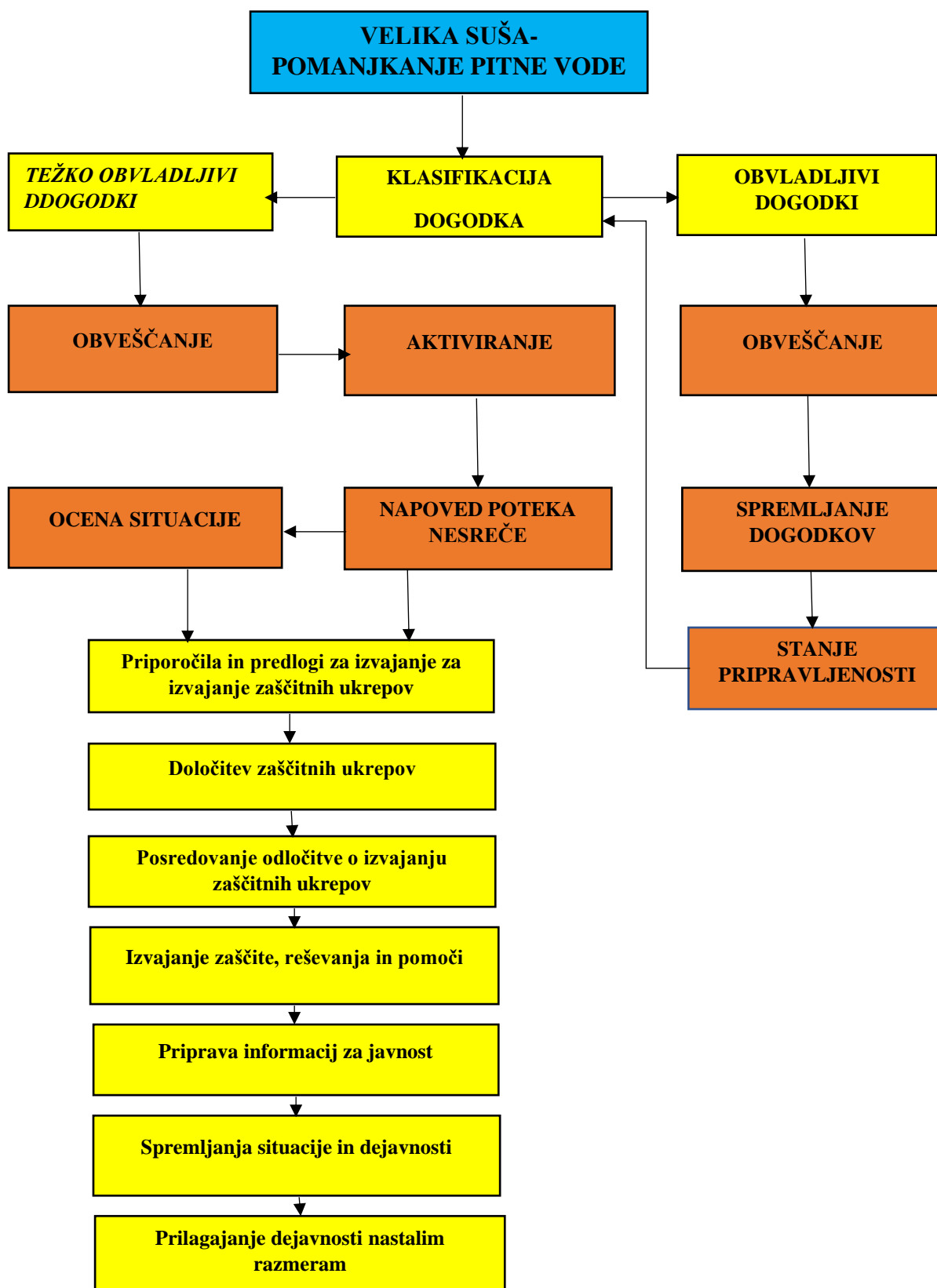
- Pomanjkanje pitne vode je obvladljivo in je s pomočjo drugih javnih služb pod nadzorom. Lokalne skupnosti ali upravjalci vodovodnih sistemov poskrbijo za obveščanje ter izvajajo ukrepe in spremljajo dogodke, sistem varstva pred naravnimi nesrečami je v pripravljenosti.
- Na razpolago je še dovolj cistern za prevoz pitne vode uporabnikom in dostava poteka nemoteno.

Težko obvladljivi dogodki – hudo pomanjkanje pitne vode:

- Pomanjkanje pitne vode je tako hudo, da je potrebno angažiranje večjega števila organizacij, javnih služb in sil za zaščito, reševanje in pomoč (ZRP) za dostavo in razdeljevanje pitne vode. Na podlagi napovedi poteka razvoja dogodkov in ocene situacije poveljnik CZ Mestne občine Murska Sobota določi ukrepe in naloge zaščite, reševanja in pomoči.

P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 24	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

Shema 1: Koncept odziva ob veliki suši

Koncept odziva ob veliki suši temelji na oceni verjetnosti, ko pride do težko obvladljivih dogodkov - hudega pomanjkanja pitne vode.

3.3 Uporaba načrta

Občinski delni načrt zaščite in reševanja zaradi suše predvideva različne nivoje ukrepanja glede na obseg nesreče in se smiselno uporablja tudi pri manjših sušah. Organizacijo, obveščanje in aktiviranje ter delovanje gasilskih enot ob veliki suši na območju Mestne občine Murska Sobota določa operativni gasilski načrt.

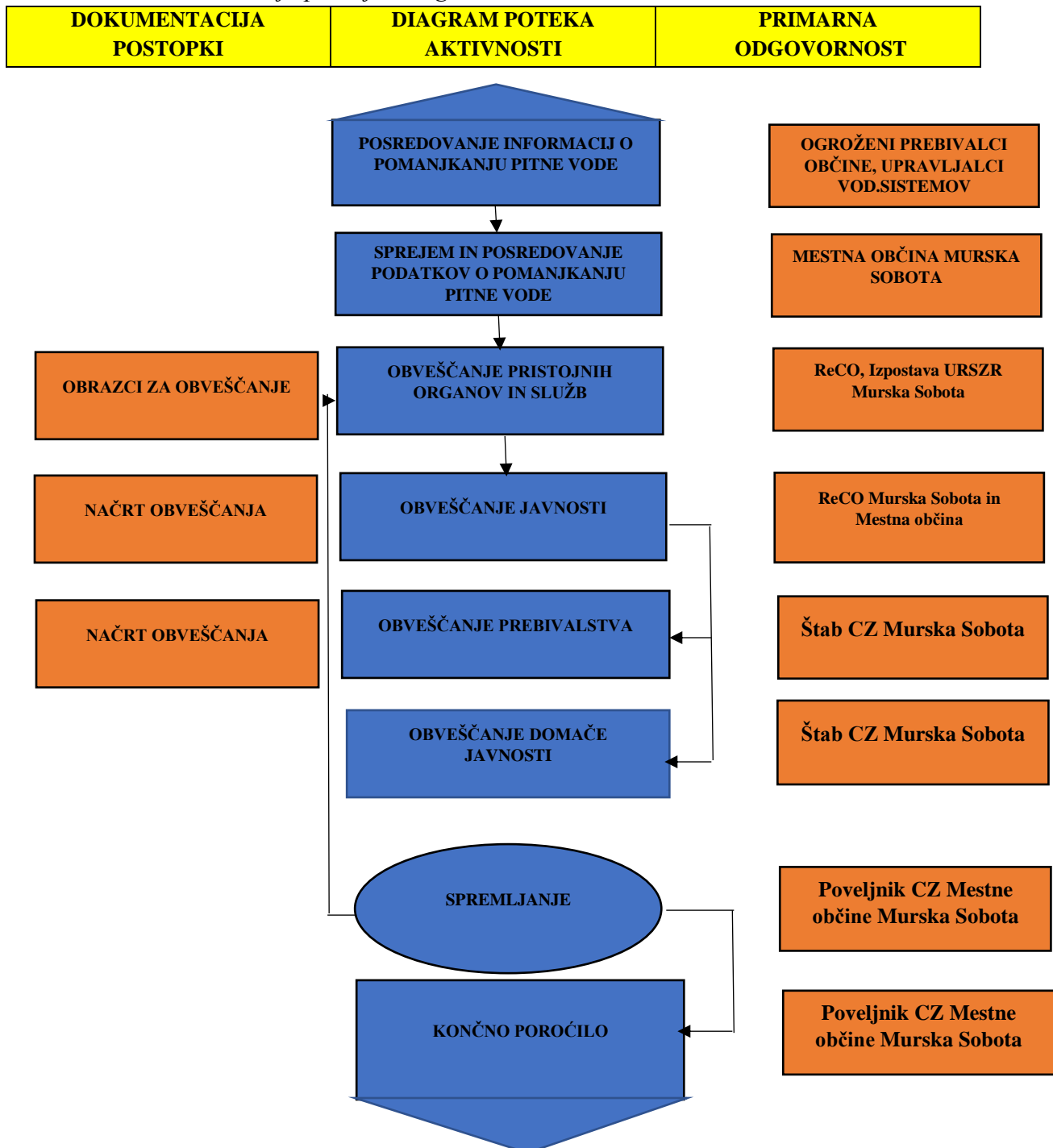
Občinski delni načrt zaščite in reševanja ob veliki suši se prične izvajati pri obsegu pomanjkanja vode, kjer redne službe ne morejo z razpoložljivimi viri uspešno izvesti intervencijo. Odločitev o aktiviranju načrta sprejme poveljnik Civilne zaščite Mestne občine Murska Sobota ali župan Mestne občine Murska Sobota.

D – 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči
--------	---

4. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

4.1. Opazovanje in obveščanje

Shema 2: Shema obveščanja pristojnih organov in služb ob veliki suši

P-15 | Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

V času izvajanja aktivnosti ob veliki suši, vodja intervencije z vodstvom intervencije posreduje podatke regijskemu centru za obveščanje (ReCO Murska Sobota), ki te podatke zbira in obdeluje ter v skladu z navodilom za obveščanje obvešča pristojne.

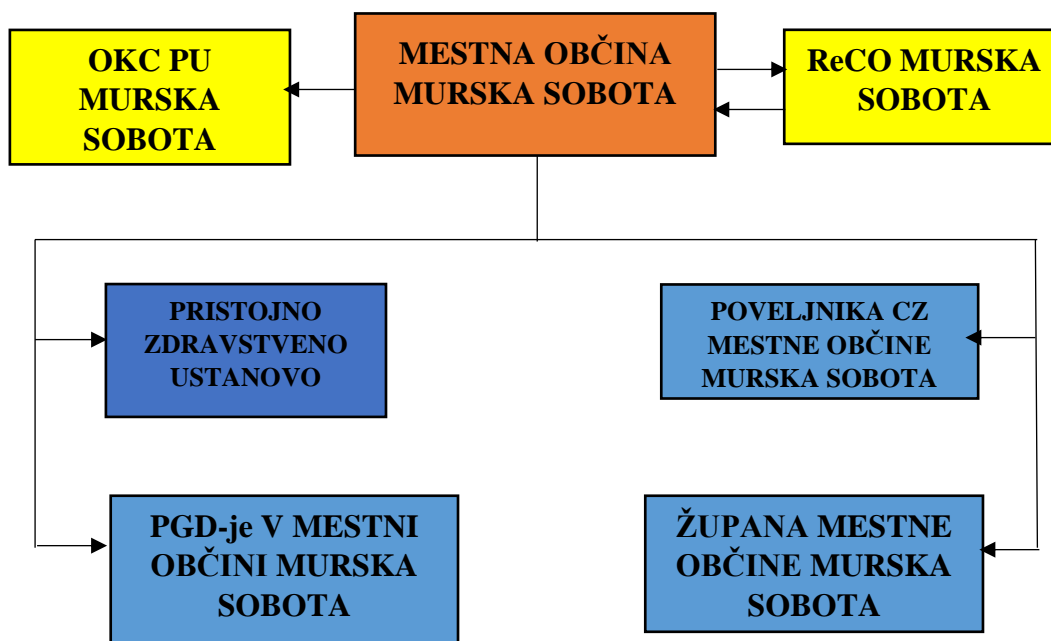
V primeru nastanka verižne nesreče, ko je aktiviran štab CZ Mestne občine Murska Sobota, o izvajanju intervencije in potrebi po pomoči vodja intervencije z vodstvom intervencije obvešča štab CZ Mestne občine Murska Sobota, ki te podatke zbira, jih obdeluje, nudi ustrezno strokovno in drugo pomoč ter o tem obvešča župana, ReCO Murska Sobota in štab CZ za Pomurje.

4.2 Sprejem in posredovanje podatkov o pomanjkanju pitne vode

Obvestilo o pojavu pomanjkanja pitne vode prejme Mestna občina Murska Sobota od ogroženih prebivalcev, krajevnih skupnosti ali upravljalca vodovodnega sistema. O dogodku obvesti pristojne osebe po načrtu.

Za obveščanje na prizadetem območju je odgovorna Mestna občina Murska Sobota.

4.3 Obveščanje pristojnih organov in služb

4.4. Obveščanje javnosti

Za obveščanje prebivalcev v slučaju velike suše je odgovorna Mestna občina Murska Sobota.

Ob nastanku pojava suše prebivalce na prizadetem območju obvešča:

- poveljnik CZ oz. namestnik poveljnika CZ Mestne občine Murska Sobota,
- župan ali
- druga pooblaščenca oseba.

Obvestilo pripravi občinska služba za ZRP skupaj s poveljnikom CZ Mestne občine Murska Sobota. Obvestilo se posreduje po radiu, televiziji oziroma na drug krajevno predviden način.

Za obveščanje širše javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz občinske pristojnosti je odgovoren poveljnik CZ Mestne občine Murska Sobota in župan oziroma član občinskega štaba, ki je odgovoren za stike z javnostjo, če ga poveljnik pooblasti. Med obveščanjem prebivalcev se posredujejo tudi ustrezni napotki in navodila.

Za obveščanje se lahko organizira:

- novinarske konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v občilih, ki so po 25. členu Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US in 67/19 – odl. US) in Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21) dolžni na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države. V takih primerih se sporočilo najprej pošlje za takojšnjo objavo naslednjim občilom:

- Televizija Slovenija – vsi programi,
- Radio Slovenija – vsi programi,
- Slovenska tiskovna agencija (STA),
- Radio Murški val,
- Radio Maxi,
- TV AS Murska Sobota,
- Pomurec.com,
- Sobotainfo.com,
- Spletna stran Mestne občine Murska Sobota,
- FB stran Mestne občine Murska Sobota
- ostali mediji.

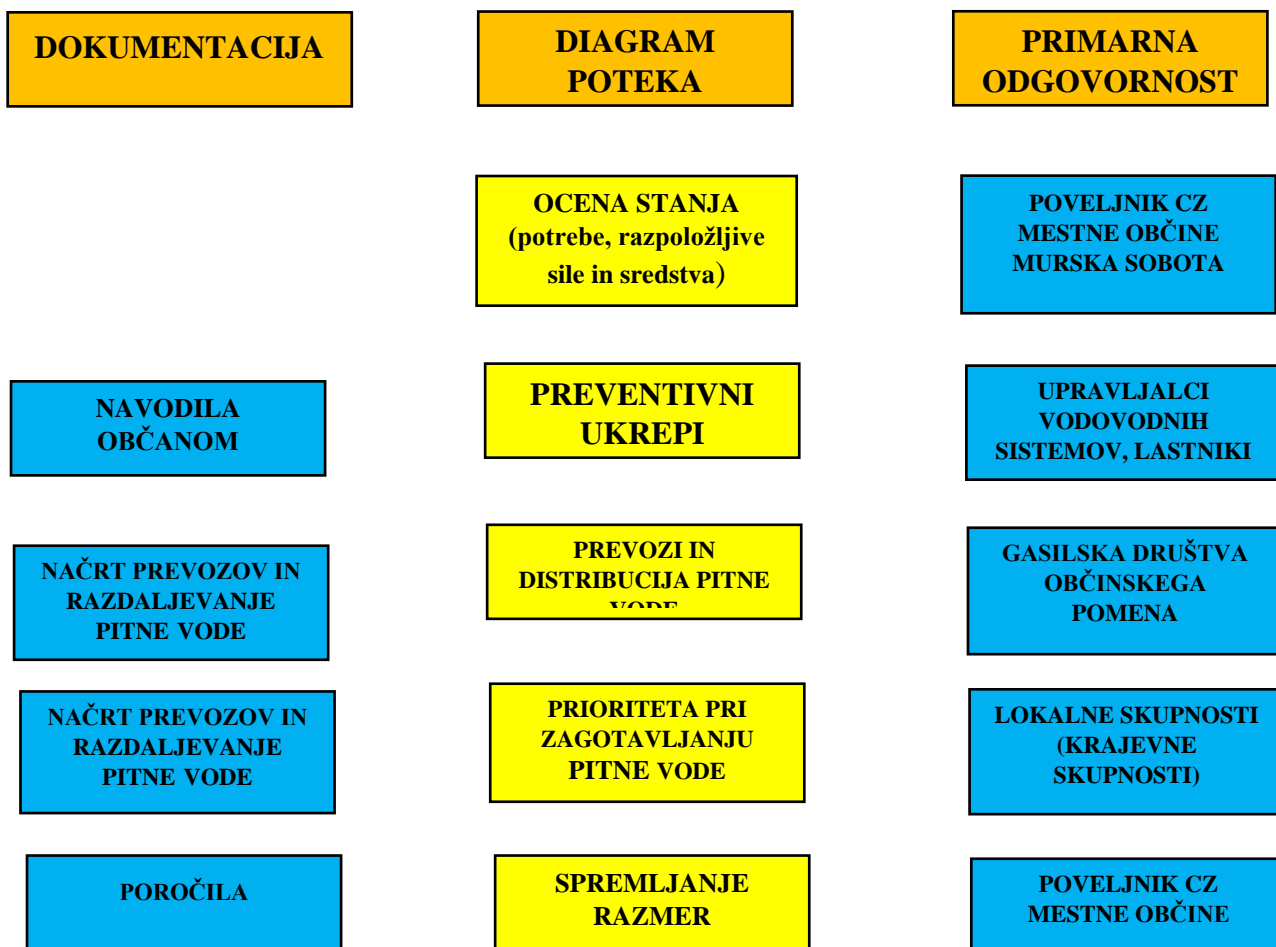
Informiranje prebivalcev v primeru pomanjkanja pitne vode pomeni seznanjanje prebivalcev s stanjem, ki je lahko posledica daljšega sušnega obdobja in z opozorili, glede racionalne porabe pitne vode in povečane požarne ogroženosti naravnega okolja.

4.5 Obveščanje prebivalcev na prizadetem območju

ReCO Murska Sobota, v sodelovanju s poveljnikom CZ Mestne občine Murska Sobota posreduje obvestilo po radiu, televiziji oziroma na drug predviden način, o vrsti nevarnosti in posreduje napotke za ravnanje.

P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
--------	---

5. UKREPI IN NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

5.1. Ukrepi

5.1.1. Prostorski, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Lokalne skupnosti:

- sprejemajo predpise s področja zavarovanja vodnih virov in
- na področjih, kjer ni na razpolago dovolj vode se iščejo možnosti za iskanje novih virov.

Upravljalci vodovodnih sistemov:

- skrbijo da so vodovodni sistemi tehnično brezhibni in
- z raznimi ukrepi zagotavljajo zdravstveno neoporečnost pitne vode.

5.1.2 Preventivni ukrepi

- Pregledi sistemov za oskrbo s pitno vodo s strani upravljalcev ali lastnikov (stanje napeljav, zajetij in rezervoarjev),
- omejevanje porabe pitne vode in

- iskanje drugih možnosti za uporabo pitne vode za živino.

5.1.3 Prevozi pitne vode do uporabnikov

Prevoz pitne vode do uporabnikov vršijo prostovoljna gasilska društva (PGD Murska Sobota, PGD Rakičan, PGD Bakovci, PGD Krog, PGD Satahovci, PGD Pušča, PGD Černelavci, PGD Polana, PGD Kupšinci, PGD Veščica; PGD Nemčavci in PGD Markišavci). Lokalne skupnosti oziroma upravljalci vodovodnih sistemov jim določijo mesta, kjer lahko polnijo cisterne (črpališča).

Ostale naloge :

- zagotavljanje možnosti zadostnih zmogljivosti za dostavo in razdeljevanje pitne vode,
- pregled črpališč za polnjenje cistern in
- način razdeljevanja pitne vode.

5.1.4 Pregled prioritete oskrbe s pitno vodo

Upravljalci vodovodnih sistemov morajo izdelati načrt prioritete pri oskrbi s pitno vodo. Za individualne lastnike sistemov, posebno kmetije z veliko živine, načrt izdelajo lokalne skupnosti.

Načrt mora vsebovati:

- najbolj ogrožena območja,
- potrebe po pitni vodi (število ljudi in domačih živali),
- način dostave in razdeljevanje pitne vode,
- tehnične in druge zmogljivosti za oskrbo s pitno vodo in
- mesta za postavitev nadomestnih rezervoarjev.

5.1.5 Radiološka, kemična in biološka zaščita

Gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije na območju Mestne občine Murska Sobota, ki v delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo, prevažajo ali skladiščijo nevarne snovi oziroma kemikalije morajo načrtovati in izvajati obvezne varnostne ukrepe za preprečevanje večjih nesreč s kemikalijami in za zmanjšanje posledic teh nesreč za ljudi in okolje (zmanjšanje tveganja za okolje) ter izdelati oceno ogroženosti ter načrt zaščite in reševanja, za nesreče, ki jih lahko povzročijo s svojo dejavnostjo in ki lahko ogrozijo ljudi, živali, premoženje, kulturno dediščino ali okolje zunaj območja organizacije. Ravno tako morajo vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje, organizirati potrebne sile za reševanje in pomoč, zagotoviti obveščanje in alarmiranje delavcev in okoliškega prebivalstva o nevarnostih.

V Mestni občini Murska Sobota ni izključena tudi nesreča v sevalnih objektih, kjer se radioaktivni viri uporabljajo v industrijske, raziskovalne in zdravstvene namene. V industriji se radioaktivni viri uporabljajo za različne namene in sicer stacionarno na določenem mestu (npr. za sterilizacijo, merjenje debeline pločevine, nivojev v posodah itd.) ali pa so viri premični za

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

delo na terenu (npr. industrijska radiografija, merjenje vlažnosti in gostote materialov pri gradnji cest itd.). V medicini se radioaktivni viri uporabljajo za diagnostiko in terapijo (obsevanja).

Praviloma identifikacijo, dozimetrijo in jemanje vzorcev na terenu izvajajo regijske enote za RKB zaščito ter državne enote. Za ugotavljanje nevarne snovi, jemanje vzorcev na terenu ter izvajanja laboratorijskih analiz se po potrebi preko ReCO Murska Sobota zaprosi za pomoč mobilni ekološki laboratorij ELME (mobilni ekološki laboratorij) ali MEEL (Zavod za zdravstveno varstvo Maribor), prav tako se po potrebi preko ReCO Murska Sobota prosi za pomoč pogodbena podjetja za odvoz nevarnih snovi.

Vse sile, ki intervenirajo na območju, pri katerem je možno, da pride do nenadzorovanega uhajanja nevarnih snovi v okolje, morajo imeti zagotovljeno osebno zaščitno opremo (zaščitne maske z ustreznimi filtri, izolirnimi dihalnimi aparati, gumijastimi kombinezoni).

Mestna občina Murska Sobota poroča o izvedenem ukrepu poveljniku CZ za Pomurje.

5.2. Naloge zaščite in reševanja

5.2.1 Tehnično reševanje

Naloge tehničnega reševanja pri oskrbi s pitni vodo:

- postavitev pomožnih rezervoarjev za razdeljevanje in hrambo pitne vode ter
- tehnična in materialna podpora pri oskrbi in razdeljevanju pitne vode.

Sodelujejo:

- komunalne organizacije in gradbena podjetja z ustrežno mehanizacijo (Komunala javno podjetje Murska Sobota d.o.o.),
- operativni sestavi prostovoljnih gasilskih društev (PGD Murska Sobota, PGD Rakičan, PGD Bakovci, PGD Krog, PGD Satahovci, PGD Pušča, PGD Černelavci, PGD Polana, PGD Kupšinci, PGD Veščica; PGD Nemčavci in PGD Markišavci) in
- gasilske enote širšega regijskega pomena (PGD Murska Sobota).

P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode

5.2.2 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Za prebivalce, ki bi se lahko zastrupili z oporečno vodo prvo medicinsko pomoč zagotavlja Zdravstveni dom Murska Sobota. V okviru nujne medicinske pomoči se ob pojavu nastanka velike suše izvajajo:

- nujna pomoč, ki jo daje zdravstveno osebje na terenu ali v zdravstvenih domovih,

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

- nujna specialistična zdravstvena pomoč, ki jo zagotavljajo splošne in specialistične bolnišnice.

Nujno medicinsko pomoč za morebitne poškodbe pri izvajanju aktivnosti ter morebitnih zastrupitvah z oporečno vodo zagotavljajo intervencijska ekipa iz zdravstvenega doma, NMP, pomagajo pa lahko bolničarji gasilci iz PGD.

Štab CZ Mestne občine Murska Sobota spremlja izvajanje nujne medicinske pomoči.

P – 25	Seznam človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj

5.2.3 Prva veterinarska pomoč

Prva veterinarska pomoč obsega:

- zbiranje podatkov o obolelih živalih,
- prvo veterinarsko pomoč obolelim živalim,
- prisilni zakol živali in izvajanje drugih higienskih in protiepidemijskih ukrepov.

V okviru prve veterinarske pomoči bi pomoč zagotavljajo Društvo za zaščito živali Pomurja.

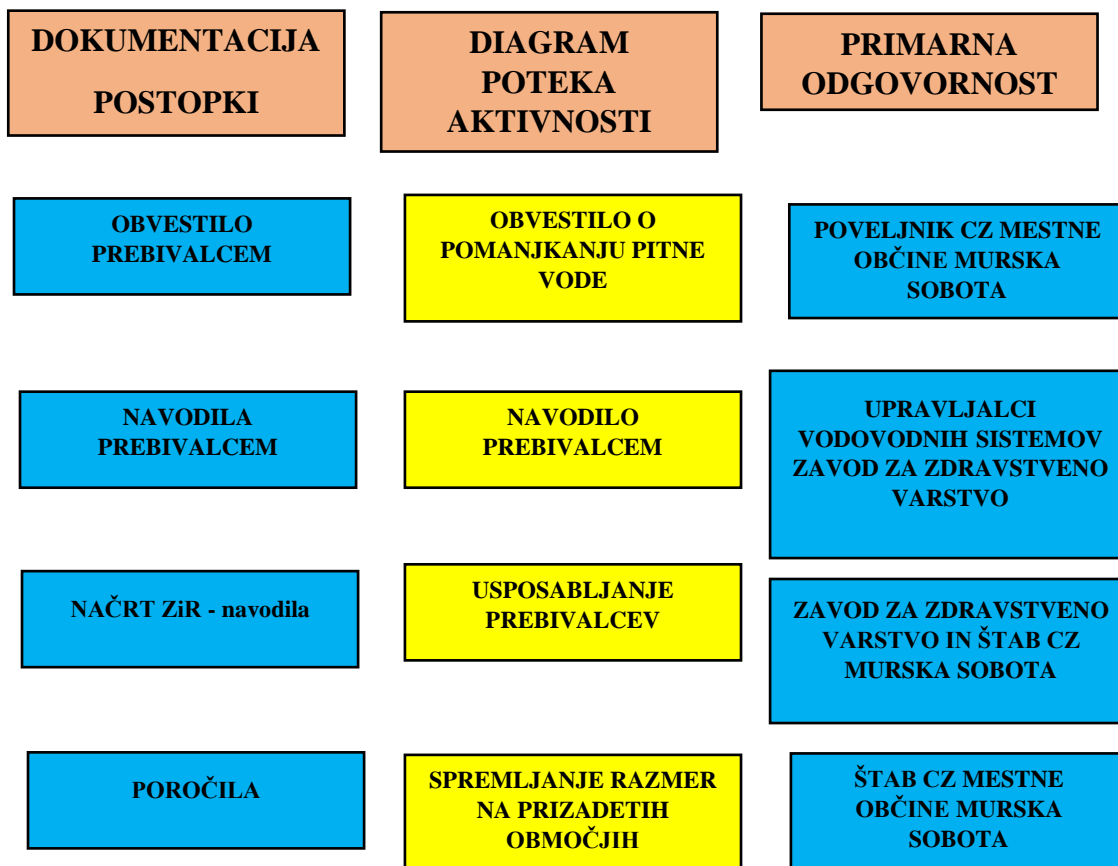
P-29	Pregled veterinarskih organizacij
------	-----------------------------------

5.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim

Pomoč ogroženim prebivalcem ob pomanjkanju pitne vode se izvaja vsem, ki so ostali brez pitne vode in sicer tako, da sem jim omogoči dovoz pitne vode. Prevoze izvajajo prostovoljna gasilska društva (PGD Murska Sobota, PGD Rakičan, PGD Bakovci, PGD Krog, PGD Satahovci, PGD Pušča, PGD Černelavci, PGD Polana, PGD Kupšinci, PGD Veščica; PGD Nemčavci in PGD Markišavci). PGD Murska Sobota ima dve cisterni z 7.000 in 5.000 litri vode.

Za izvajanje pomoči pri oskrbi ranljivih skupin pri veliki suši se na ravni Mestne občine Murska Sobota poleg rednih služb oziroma organizacij (Center za socialno delo Pomurje - enota Murska Sobota) vključijo tudi nevladne, humanitarne in druge organizacije (RKS - OZ Murska Sobota, Škofijski Karitas Murska Sobota, Eho podpornica, Klub prekmurskih študentov, Fundacija Anina zvezdica, Slovenska filantropija).

6. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsegata vse ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic pomanjkanja pitne vode za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega imetja. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite je odgovorna Mestna občina Murska Sobota. Navodila prebivalcem se posredujejo preko sredstev javnega obveščanja.

6.1 Obveščanje o pomanjkanju pitne vode

Občinski štab CZ Mestne občine Murska Sobota prejme obvestilo o pomanjkanju pitne vode neposredno od upravljalcev vodovodnih sistemov, lokalne skupnosti ali občanov. Občinski štab CZ preko sredstev javnega obveščanja začne opozarjati prebivalce, da so dolžni izvajati osebno in vzajemno zaščito, ki obsega ukrepe za preprečevanje in ublažitev tveganj za zdravje in življenje ter premoženje posameznika.

6.2 Navodila prebivalcem

Upravljalci vodovodnih sistemov, Zavod za zdravstveno varstvo in lokalne skupnosti pripravijo navodila za izvajanje ukrepov za ublažitev posledic pomanjkanja pitne vode. Prebivalci so dolžni upoštevati njihova navodila.

6.3 Usposabljanje prebivalcev

V ta namen se morajo usposobiti za ravnanje ob primeru okužbe z vodo, obvladati morajo osnove prve pomoči, seznaniti se morajo s sredstvi za razkužitev in njeno izvedbo. Upoštevati morajo navodila, ki jih izdajajo pristojne strokovne službe. Priskrbeti si morajo najnujnejša osebna in zaščitna sredstva ter potrebščine za osebno in vzajemno zaščito. Usposabljanje lahko poteka na različne načine, tudi preko javnih glasil. Za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite ob pomanjkanju pitne vode skrbi lokalna skupnost. Pri tem sodeluje Zavod za zdravstveno varstvo, ki občanom zagotovi vso potrebno pomoč pri izvajanju določenih ukrepov (strokovna literatura). Prebivalci se morajo seznaniti s postopki, ki jih morajo izvesti za zavarovanje lastne varnosti in premoženja.

6.4 Spremljanje razmer na prizadetem območju

Štab CZ Mestne občine Murska Sobota spremlja nastale razmere in se povezuje z vsemi institucijami, ki skrbijo za preprečevanje in odpravo posledic pomanjkanja pitne vode ter o vsem obvešča ReCO Murska Sobota.

D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
-------	---

7. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

7.1 Pomen pojmov

1. **SUŠA:** V Mednarodnem hidrološkem slovarju najdemo naslednjo definicijo suše. "Je daljše obdobje pomanjkanja padavin, katerega posledica je upad količine vode v rečnih strugah in jezerskih kotanjah ter izčrpavanje vlage tal in podtalnice.
2. **AKTIVIRANJE:** obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč vpokličejo in organizirano vključijo v izvajanje zaščite, reševanja in pomoči.
3. **(CZ): CIVILNA ZAŠČITA** je namensko organiziran del sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Civilna zaščita obsega organe vodenja, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, zaščitno in reševalno opremo ter objekte za zaščito, reševanje in pomoč.
4. **ŠTAB CZ MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA:** Občinski štab za civilno zaščito
5. **NAČRT ZAŠČITE IN REŠEVANJA:** je na podlagi ocene ogroženosti in spoznanj stroke razdelana zamisel zaščite, reševanja in pomoči ob naravni ali drugi nesreči.
6. **NESREČA:** je dogodek ali vrsta dogodkov povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali, ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva.
7. **SREDSTVA ZA ZAŠČITO, REŠEVANJE IN POMOČ:** obsegajo zaščitno in reševalno opremo in orodje, zaklonišča in druge zaščitne objekte in opremo za usposabljanje, skladišča, prevozna sredstva, telekomunikacijske in alarmne naprave ter material, ki se namensko uporablja za zaščito, reševanje in pomoč ali je predviden za ta namen.
10. **(ZiR): ZAŠČITA IN REŠEVANJE** obsega organizacijske, tehnične in druge ukrepe in postopke za reševanje ljudi, katerih življenje ali zdravje je ogroženo, reševanje ljudi, premoženja ter kulturne dediščine pred posledicami naravne ali druge nesreče. Zajema potrebne sile in sredstva lokalne skupnosti za izvajanje ukrepov.

7.2 Razlaga okrajšav

CORS – Center za obveščanje Republike Slovenije

CZ – Civilna zaščita

MTS – Materialno tehnična sredstva

NMP – Nujna medicinska pomoč

NUS – Neeksplozivna ubojna sredstva

OE – Območna enota

OKC – Operativno komunikacijski center

PGD – Prostovoljno gasilsko društvo

PP – Prva pomoč

ReCO – Regijski center za obveščanje

RS – Republika Slovenija

URSZR – Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

ZARE – Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja

OBČINSKI DELNI NAČRT ZIR ZARADI SUŠE V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

ZRP – Zaščita, reševanje, pomoč

JGS – Javna gasilska služba

RKS – Rdeči križ Slovenije

RKS OZRK – Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Rdečega križa

PP – Prva pomoč

PU – Policijska uprava

8. PRILOGE IN DODATKI

8.1 Priloge

P – 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P – 4	Podatki o organih, službah in enotah CZ
P – 5	Seznam zbirališč sil za zaščito, reševanje in pomoč
P – 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P – 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P – 12	Pregled gasilskih enot širšega pomena in njihovih pooblastil s podatki o poveljniku in namestnikih poveljnikov
P – 13	Pregled avtomobilskih lestev za gašenje in reševanje iz visokih zgradb
P – 14	Pregled avtomobilskih cistern za prevoz pitne vode
P- -15	Seznam o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P – 18	Seznam medijev, ki bodo posredovali obvestilo o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov
P – 19	Radijski imenik sistema zvez ZARE, ZARE+
P – 20	Pregled sprejemališč za evakuirane prebivalce
P – 21	Pregled objektov, kjer je možna začasna namestitvev ogroženih prebivalcev in njihove zmogljivosti, ter lokacije primerne za postavitvev zasilnih prebivališč
P – 22	Pregled organizacij, ki zagotavljajo prehrano
P – 24	Pregled enot, služb in drugih oper. sestavov, društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju
P – 25	Pregled človekoljubnih organizacij
P – 26	Pregled centrov za socialno delo
P – 27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P – 28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic
P – 29	Pregled veterinarskih organizacij
P – 31	Pregled kulturne dediščine

8.2 Posebne priloge

P-100	Evidenčni list o vzdrževanju načrta
P-101	Ocena ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami na območju Mestne občine Murska Sobota

8.3 Splošni dodatki

D – 7	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči
D - 14	Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP
D - 19	Vzorec sklepa o aktiviranju načrta ZiR ob nesreči